

Op Stapel 2015-04

23 april 2015

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Een exemplaar van de teksten van de (voor)ontwerpen kunt u aanvragen bij:

Jan Brewée
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting. U mag ook gewoon zeggen dat het goed was.

In deze aflevering:

- **begrotingsmaatregelen**

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015

M-decreet herinvestering vrijgekomen middelen - Buitengewoon Basisonderwijs

In de bespreking van het (toentertijd nog) ontwerp van decreet betreffende belangrijke en noodzakelijke maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (M-decreet) in Op Stapel 2013-05 van 18 juli 2013, deelden we mee dat middelen die zouden vrijkomen doordat relatief méér leerlingen in het gewoon onderwijs zouden blijven, of in een 'goedkoper' omkaderd type in het buitengewoon onderwijs, geherinvesteerd zouden worden voor uitbreiding van zorg in scholen van het gewoon onderwijs of voor versterking van onderwijs op maat in scholen voor buitengewoon onderwijs.

Omdat er zich tussen vorig schooljaar en het huidige schooljaar, anticipatief en vroeger dan verwacht, al verschuivingen hebben voorgedaan vanuit het buitengewoon naar het gewoon basisonderwijs, worden voor het buitengewoon basisonderwijs voor het schooljaar 2015-2016 bijkomend 2.346 extra-lestijden (onderwijzend personeel) en 2.174 extra-uren (paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel) toegewezen. Die moeten worden gebruikt om leraren en lerarenteams in het gewoon basisonderwijs te ondersteunen in hun onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (in het bijzonder aan leerlingen met een inschrijvingsverslag, verslag of gemotiveerd verslag voor type 1, type basisaanbod, type 2 of type 3). De verdeling van de extra-lestijden en extra-uren over de netten gebeurt in de verhouding waarin de verschuiving zich in elk net heeft voorgedaan. Binnen elk net zal een paritair samengestelde commissie instaan voor de verdeling. Voor het GO! bestaat die uit 'leden van het GO!' en uit de vakorganisaties. De commissie begeleidt ook de samenwerkende scholen bij het aanstellen en inzetten van het personeel.

In die extra-lestijden en extra-uren kan personeel enkel tijdelijk worden aangesteld. Er kan niet in worden benoemd. Niemand kan er in worden geaffecteerd of gemuteerd.

Voor het overige is het DRP er wel op van toepassing:

- met uitzondering van de reglementering inzake terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie en de wedertewerkstelling (al kan een schoolbestuur er een personeelslid met tbs-ob vrijwillig in reffecteren, weder tewerkstellen of tewerkstellen (ook beschouwd als een wedertewerkstelling), mits het personeelslid er mee instemt);
- het schoolbestuur is niet verplicht er een personeelslid in aan te stellen met het recht op TADD.

Tussen de overheid, het GO! en de koepels, en de vakorganisaties zal nog worden vastgelegd van welke andere bepalingen in het DRP bijkomend zal kunnen worden afgeweken (lees: in het kader van de inzetbaarheid van de betrokken personeelsleden). De Vlaamse Regering moet bekrachtigen. Overigens zal een personeelslid in de extra-lestijden of extra-uren maar kunnen worden ingezet als het met die bijkomende afwijkingen instemt.

Het geheel wordt begeleid door een stuurgroep. Die bepaalt onder meer de wijze waarop de lestijden en uren kunnen worden omgezet in ambten en betrekkingen, de prestatieregeling, de aanvullende aanstellingsvoorwaarden en de secundaire arbeidsvoorwaarden voor de betrokken personeelsleden.

Time out-projecten in het secundair onderwijs

De decretale basis voor de subsidiëring van time out-projecten wordt verstevigd, althans in beginsel: de Vlaamse regering mag zelf bepalen wanneer die decretale basis ook effectief regelgeving wordt.

Time out-projecten zullen in de toekomst *naadloze flexibele trajecten onderwijs-welzijn* heten. Ze zullen preventief of curatief ingezet kunnen worden voor leerlingen bij wie schooluitval en/of ongekwalificeerde uitstroom dreigt wegens pedagogische, juridische, sociale of persoonlijke redenen. De trajecten moeten scholen in het secundair onderwijs versterken bij hun omgang met die leerlingen of de re-integratie van leerlingen in het onderwijs bevorderen.

De trajecten zullen kunnen worden aangeboden in de school zelf of elders. De duur van de trajecten, de methodiek en de invulling moeten afgestemd zijn op de behoeften en de leeftijd van de leerling of de leerlingengroep.

Naast de ingangsdatum van de nieuwe bepalingen, moet de Vlaamse Regering vastleggen onder welke voorwaarden de subsidies kunnen worden toegekend, hoe de trajecten worden geselecteerd, hoe lang ze kunnen/moeten duren, op welke manier scholen en leerlingen toegang krijgen tot de trajecten en hoe de trajecten worden geëvalueerd.

Consortia Volwassenenonderwijs

Voor een ordentelijke vereffening van de rekeningen van de consortia (die sinds 1 januari in uitdoofmodus zijn) werd voor 2015 een bedrag van maximum 900 000 € uitgetrokken (*Op Stapel 2014-13 van 16 oktober 2014*). Ondertussen werd nagegaan in welke consortia een reëel tekort bestaat en hoe groot dat tekort daar dan wel is. 469 000 € zou volstaan om die tekorten te delgen. Dat is dan ook het maximale bedrag dat de overheid ervoor reserveert. Aan de middelen van de consortia met een overschot wordt niet geraakt.

Lerarenopleiding: Expertisenetwerken en Regionaal Platform

Het bedrag dat de overheid jaarlijks uittrekt voor de financiering van de Expertisenetwerken en Regionale Platformen wordt (nog een keer) verlaagd, tot 1 589 000 €. De maatregel is al van toepassing in 2015.

Centra voor leerlingenbegeleiding - Werkingsmiddelen

Via het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 (toegelicht in Op stapel 2014-13 van 16 oktober 2014) had de Vlaamse regering machtiging gekregen om een aanwendingspercentage toe te passen op de CLB's en de permanente ondersteuningscel (de omkadering voor de klerken bleef hoe dan ook buiten schot). Ze kon dat doen bij het begin, maar ook in de loop van de driejarige periode waarvoor de omkadering wordt vastgesteld.

Die machtiging wordt geschrapt. Er komt dus geen aanwendingspercentage.

Personeel - Benoemingen

- Benoeming in wervingsambten – tot nog toe nu op 1 januari – gebeurt voortaan op 1 juli. Dat geldt ook al in 2015. Door de benoeming met zes maanden te vervroegen bespaart de Vlaamse overheid op de werkgeversbijdragen, die voor tijdelijken hoger liggen dan voor vast benoemden.

De voorwaarde dat het personeelslid aan de vooravond van zijn benoeming als TADD'er in het betrokken ambt moet zijn aangesteld, blijft: alleen is de *vooravond* nu (uiteraard) 30 juni.

Voor de vacant verklaarde betrekkingen die op 1 oktober nog vacant zijn, is er op 1 oktober een tweede benoemingsronde: personeelsleden die op 30 september 2015 als TADD'er in het betrokken ambt zijn aangesteld en verder aan de benoemingsvoorwaarden voldoen, kunnen (moeten) op 1 oktober 2015 in die betrekkingen worden benoemd.

De hele procedure van de vacantverklaring en de selectie van kandidaten wordt wel maar één keer doorlopen. Het gaat om de betrekkingen die vacant zijn op 1 maart (**in 2015: op 15 april**), de betrekkingen van vast benoemde personeelsleden die uiterlijk op 1 maart (**in 2015: 15 april**) ten gevolge van een arbeidsongeval of beroepsziekte ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking en – eventueel – de betrekkingen die ten gevolge van pensionering of terbeschikkingstelling voorafgaand aan het rustpensioen vacant worden uiterlijk op 1 september. Ze moeten openbaar worden gemaakt vóór 1 april (**2015: vóór 15 mei**).

Ook de benoeming van 55-plussers in wervingsambten en gereffecteerde of wedertewerkgestelde personeelsleden, in toepassing van artikel 40ter DRP, gebeurt voortaan op 1 juli of 1 oktober. De 55-plussers moeten sinds 1 oktober (tot nog toe: 1 februari) voorafgaand aan hun benoeming in dienst zijn bij de instelling.

De vacantverklaring in oktober na de overheveling van een vestigingsplaats, een filiaal of een HBO₅- of SLO-opleiding, of na de samensmelting van filialen in het deeltijds kunstonderwijs tot een nieuwe instelling van een andere inrichtende macht, valt weg.

In het (voltijds en deeltijds gewoon en buitengewoon) **secundair onderwijs** moeten ook betrekkingen die worden ingericht met uren-leraar of lesuren die de school of het centrum heeft overgedragen van het schooljaar 2013-2014 naar het schooljaar 2014-2015 of met uren-leraar of lesuren die de school of het centrum voor het schooljaar 2014-2015 heeft ontvangen door overdracht van een andere school van het GO! (binnen of buiten de scholengroep) of herverdeling binnen de scholengroep, vacant worden verklaard voor benoeming op 1 juli 2015.

- *Voor de IPO (internaten met permanente openstelling) is er voor het personeel dat instaat voor de werking op schoolvrije dagen, een benoemingsstop – met uitzonderingen (Op Stapel 2014-07 van 16 april 2014 en Op Stapel 2015-02 van 20 februari 2015). Die gold al voor de volgende benoemingsronde. Er kan dus niet benoemd worden op 1 juli 2015. Een van die uitzonderingen heeft betrekking op personeelsleden die vóór 1 januari 2016 55 jaar zullen worden. Die zouden op 1 januari 2016 nog benoemd kunnen worden (in toepassing van artikel 40ter DRP): dat wordt nu 1 juli 2016.*
- De verschuiving van de benoemingsdatum heeft ook effecten op enkele data in de reffectatieregelgeving:
 - tot nu toe werd “hetzelfde ambt” voor een leraar bepaald door na te gaan in welke opdracht en vakken een vast benoemd personeelslid op 30 juni was aangesteld. Dat gebeurt voortaan op basis van de toestand van het einde van het schooljaar (31 augustus – en dus na de benoemingsronde op 1 juli);
 - in het basisonderwijs moest het schoolbestuur vóór 15 juni de gegevens meedelen van de personeelsleden die op 1 september zouden worden ter beschikking gesteld wegens ontstentenis van betrekking. Dat wordt nu: in de periode na 1 juli en vóór 15 augustus.

Personeel - Vervangingen

Bij afwezigheden die zijn ingegaan tijdens de herfst-, kerst-, krokus- of paasvakantie (of, voor de Brusselse kinderdagverblijven, tijdens een sluitingsperiode) of in de periode van veertien kalenderdagen ervoor, voorziet de overheid pas in financiering voor de vervanging vanaf de eerste dag ná de vakantie- of sluitingsperiode en dan nog alleen maar voor zover de afwezigheid (na de vakantie- of sluitingsperiode) nog minstens tien werkdagen duurt. De maatregel is **niét** van toepassing in het basisonderwijs, de internaten, de semi-internaten, de opvangcentra (IPO), het Tehuis voor Bijzondere Jeugdzorg van het GO! (Kuurne), de tehuizen voor kinderen van ouders zonder vaste verblijfplaats. De maatregel is **ook niet** van toepassing voor de pedagogische begeleiding (waar pas vervangen wordt voor zover de afwezigheid minstens 98 dagen duurt), voor het bevorderingsambt van directeur, voor het ondersteunend personeel, het administratief personeel (~~op het administratief personeel in het deeltijds kunstonderwijs na~~, zie, voor de schrapping, *Op Stapel 2015-05* van 24 april 2015) en het opvoedend hulp personeel, voor het personeel aangesteld in uren bijzondere pedagogische taken of interne pedagogische begeleiding in het secundair onderwijs, voor het personeel aangesteld in coördinatie-uren in het volwassenenonderwijs of uren pedagogische coördinatie in het deeltijds kunstonderwijs.

Bij de afwezigheid van een personeelslid van het ondersteunend of het administratief personeel in het **secundair onderwijs**, het ondersteunend personeel in het **volwassenenonderwijs**, het administratief personeel in de **CLB's**, van een personeelslid belast met uren bijzonder pedagogische taken of interne pedagogische begeleiding in het **secundair onderwijs**, coördinatie-uren in het **volwassenenonderwijs** of pedagogische coördinatie in het **deeltijds kunstonderwijs**, financiert de overheid de vervanging pas vanaf de 31ste kalenderdag (u leest het goed: 'pas vanaf de 31ste kalenderdag', **niét dus** 'voor de hele duur van de afwezigheid, als die minstens 31 dagen duurt'). Ter herinnering: voor de suppoosten en de bode-kamerbewaarders is vervanging hoe dan ook alleen mogelijk in het kader van een loopbaanonderbreking (art. 172 van het decreet van 18 mei 1999 *betreffende het onderwijs-XI*).

Een (tijdelijk) afwezig personeelslid van het ondersteunend personeel in het secundair onderwijs of het volwassenenonderwijs kan alleen worden vervangen door iemand met het bekwaamheidsbewijs dat hoort bij de puntenwaarde van het personeelslid dat hij vervangt.

De maatregelen gaan in vanaf volgend schooljaar.

Personeel - Loopbaanonderbreking voor medische bijstand

Als een loopbaanonderbreking voor medische bijstand eindigt in de herfst-, kerst-, krokus- of paasvakantie, of binnen de periode van zeven kalenderdagen ervoor, en het personeelslid start een nieuwe periode van loopbaanonderbreking voor medische bijstand in de periode tussen het beëindigen van de eerste periode en zeven kalenderdagen na die vakantie, dan wordt de tussenliggende periode beschouwd als een terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden. De betrokken dagen blijven wel in aanmerking komen voor de berekening van de geldelijke anciënniteit; ze worden niet in rekening gebracht voor de maximale duur (60 maanden) waarvoor het personeelsleden (gedurende zijn loopbaan) ter beschikking gesteld kan zijn wegens persoonlijke aangelegenheden.

De maatregel gaat in vanaf volgend schooljaar.

Personeel - Scholengemeenschappen - Vlaamse reffectatiecommissie

De werking van de Vlaamse reffectatiecommissie wordt, met ingang van 1 september 2015, opgeschort voor wat de instellingen van het basis- en het secundair onderwijs betreft die deel uitmaken van een scholengemeenschap. De personeelsleden van de betrokken instellingen die anders naar de Vlaamse reffectatiecommissie zouden worden doorverwezen, moeten voortaan door de reffectatiecommissie van de scholengroep worden toegewezen aan een instelling (of instellingen) van de scholengroep in niet-organieke betrekkingen in het ambt waarin ze boventallig zijn (als dat mogelijk is; het personeelslid moet de betrekking dan steeds aanvaarden – behoudens de gewone weigeringsgronden van artikel 45 van het reffectatiebesluit: er wordt trouwens gepreciseerd dat, in het algemeen, bij alle toewijzingen, maximaal rekening moet worden gehouden *met de arbeidsomstandigheden van het betrokken personeelslid*), of in dezelfde personeelscategorie. In het laatste geval kan het personeelslid weigeren. Het wordt dan tewerkgesteld als administratieve ondersteuning van de scholengemeenschap en krijgt de prestatie- en vakantieregeling die daar bij hoort. De toewijzingen worden beschouwd als reffectaties of wedertewerkstellingen in een niet-vacante betrekking. Ze schorten de reffectatieverplichtingen van de inrichtende macht in de scholengemeenschap niet op. Een personeelslid dat tóch een reffectatie of wedertewerkstelling in een organieke betrekking verkiest, kan zich alsnog tot de Vlaamse reffectatiecommissie wenden. In afwachting moet het zich wel schikken naar de toewijzing door de reffectatiecommissie van de scholengroep.

Personeel - Verlof wegens opdracht – Verlof wegens bijzondere opdracht

Als een verlof wegens opdracht geen volledig schooljaar, met inbegrip van de zomervakantie, duurt, vordert de overheid bij de instantie waar het personeelslid gedetacheerd was (bovenop het salaris gedurende de detachering), een gedeelte terug van het salaris van het personeelslid tijdens de zomervakantie (concreet: het salaris van 0,2 keer het aantal dagen (maximaal 300) dat de detachering in het betrokken schooljaar heeft geduurd).

De regering krijgt machtiging om modaliteiten vast te leggen voor het terugvorderen van de administratieve kosten die gepaard gaan met een verlof wegens opdracht, verlof voor vakbondsopdrachten, verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet en een verlof voor prestaties ten behoeve van in de wetgevende vergaderingen erkende politieke groeperingen of hun voorzitters. Het gaat om detacheringen bij organisaties die er zich toe hebben verbonden het salaris van het personeelslid terug te betalen aan de overheid. De overheid is voor de betrokken organisaties derde betaler en fungeert als sociaal secretariaat. Ze wil nu de (administratie)kosten daarvoor in rekening kunnen brengen.

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat **niet akkoord** met het voorontwerp.

Het GO! waardeert wel de pre-waarborgregeling in het buitengewoon basisonderwijs. Maar tenslotte is het ook niet meer dan logisch dat de middelen de leerlingen volgen. Het is niet omdat leerlingen van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs verkassen (of naar een 'goedkoper' type in het buitengewoon onderwijs), dat de noden van die leerlingen en de begeleidende teams verminderen. Bijkomende inspanningen in het gewoon onderwijs vragen bijkomende investeringen, ook in teams, waar de expertise nog volop moet worden opgebouwd.

Voor het overige gaat het om een zuivere reductie van de uitgaven, zonder veel inhoudelijk perspectief. Het zal dan wel zo zijn dat een uiterste inspanning werd gedaan om maatregelen te zoeken met een zo laag mogelijke impact op de klaspraktijk, maar het uitgangspunt is onmiskenbaar uitsluitend budgettair. Investerings – om later te oogsten – blijven uit:

- dat de benoemingen in wervingsambten met zes maanden worden vervroegd, omdat de werkgeversbijdragen voor vast benoemden veel lager liggen dan voor tijdelijken, is, vanuit louter budgettair oogpunt, best verdedigbaar, maar het betekent alvast dit schooljaar heel wat extra rompslomp;
- dat de (totale) vacantverklaring (elke vacante betrekking, ook de minder stabiele, moet ook vacant worden verkláárd) en de benoeming in hetzelfde schooljaar gebeuren, zou wel eens aanleiding kunnen geven tot bijkomende structurele boventaligheid: onmiddellijk, voor een aantal specifieke opleidingen in het secundair of volwassenenonderwijs; over de hele lijn, als de geboortecijfers zouden gaan dalen;
- dat er in 2015 in het secundair onderwijs ook vacant moet worden verklaard in overgedragen – bij uitsteking precaire – uren-leraar en lesuren, maar anderzijds niet vacant mág worden verklaard in uren ICT – nochtans zeer stabiele betrekkingen – is onbegrijpelijk;
- het ondersteunend en het administratief personeel in het secundair onderwijs, het ondersteunend personeel in het volwassenenonderwijs en het administratief personeel in de CLB's kan pas na een maand afwezigheid worden vervangen. Het gaat hier om personeelsleden die er, vaak wat op de achtergrond, voor zorgen dat het raderwerk in de school of het centrum vlot blijft draaien. De maatregel is een miskenning van hun werk. Zijn de gevolgen ingeschat voor de werklust (en een eventuele vervolg-uitval) bij het overgebleven administratief en ondersteunend personeel en de directie? De overheid belooft de situatie op te volgen. Het GO! dringt er op aan dat bijgestuurd wordt, zodra die bijsturing nodig wordt;
- ook onderwijzend personeel in BPT- of IPB-uren of in coördinatie-uren of uren pedagogische coördinatie wordt pas na een maand vervangen. Het gaat vaak om personeel dat zeer specifieke taken op zich neemt, in antwoord op concrete maatschappelijke noden waarvoor van het onderwijs een antwoord wordt verwacht;
- een (tijdelijk) afwezig personeelslid van het ondersteunend personeel in het secundair onderwijs of het volwassenenonderwijs kan alleen worden vervangen door iemand met het bekwaamheidsbewijs dat hoort bij de puntenwaarde van het personeelslid dat hij vervangt. Hoewel er begrip voor kan worden opgebracht dat de overheid wil snijden in de soms kunstmatige meeruitgave die wordt veroorzaakt door een vervanging door een personeelslid met een hoger diploma, gaat ook een stuk flexibiliteit (vaak broodnodige flexibiliteit) verloren;
- voor boventallige personeelsleden in de instellingen in scholengemeenschappen wordt de werking van de Vlaamse reffectatiecommissie opgeschort. Voor instellingen van het gesubsidieerd onderwijs stoppen de reffectatie-activiteiten bij de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap; voor het GO! moet er ook nog eens gereffecteerd/wedertewerkgesteld worden binnen de scholengroep, eventueel over de onderwijsvormen, de onderwijsniveaus en de personeelscategorieën heen. Dat deed de reffectatiecommissie van de scholengroep nu ook. Maar zolang personeelsleden (voor alle netten) die na de reffectatiewerkzaamheden in de reffectatiecommissie van de scholengroep of scholengemeenschap nog ter beschikking gesteld bleven, werden doorverwezen naar de Vlaamse reffectatiecommissie, was dat een voorafname op de werkzaamheden van de

Vlaamse reffectatiecommissie (een betrekkelijke last, die het GO! graag op zich nam). Naar de toekomst toe krijgt het GO! een pak méér verplichtingen inzake reffectaties en wedertewerkstellingen. In het gesubsidieerd onderwijs stopt het in het basis- en het secundair onderwijs immers na de scholengemeenschap - ook voor de betrokken personeelsleden: die mogen daar toegevoegd blijven. Dat is **een ongelijke behandeling** van de onderwijsverstrekkers. Het GO! rekent er dan ook op dat de Vlaamse Regering dat alsnog rechtzet;

- wat de mogelijkheid betreft administratiekosten aan te rekenen bij detacheringen, gaat het GO! ervan uit dat de Vlaamse Regering een onderscheid zal maken tussen detacheringen in onderwijsgerelateerde opdrachten en detacheringen die zich buiten het onderwijs situeren. Het decreet moet daarvoor in de passende machtiging voorzien.